

Korn, tidiga sorter

Henrik Bergman, HS Konsult AB

- **Minttu är en ny marknadssort med hög avkastning, tidig mognad och bra stråstyrka, har dock en något låg rymdvikt.**
- **Gustav är ett nytt foderkorn med hög avkastning och goda stråegenskaper, mognar något sent i det norra området. Bör i de flesta fall ersätta Otira.**
- **Barbro är det tvåradskorn som har tidigast mognad. Avkastningen är god, strået är långt och något svagt.**
- **Sexradssorten Rolfi har den tidigaste mognaden av marknadssorterna, avkastningen är förhållandevis god men stråbrytningen är stor och rymdvikten något låg. Förstahandsval där extra tidig skörd eftersträvas.**
- **Jyvä har tidig mognad och god avkastning med tanke på sin tidighet, strået är långt och stråstyrkan god. Passar bra vid vallinsådd där tidig skörd och god stråstyrka behövs. Sorten är fyradig.**
- **Judit är en sexradssort med samma mognadstid som Rolfi, avkastningen är något högre och dess strå- och kvalitetsegenskaper är bättre än Rolfis. Sorten finns ännu inte på marknaden.**
- **Mitja är ett tvåradskorn med ganska tidig mognad och som uppvisat en hög avkastning, finns ännu inte på marknaden men bör vara en intressant sort för det norra området.**

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut fem sortförsök med tidigt korn i försöksserien L7-402. Sortmaterialet

har varierat något mellan försöken i det södra och norra området, därför redovisas område G för sig där tre försök fanns och **områdena D och E** tillsammans som hade vardera ett försök. Totalt provades nitton kornsorter i området plus en sortblandning som används som mätare. I tabell 1 och 2 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien år 2006. I tabell 3 redovisas avkastningen årsvis samt femårsmedeltal för marknadssorter och sorter som troligen kommer att introduceras på marknaden, i tabellen har Otira använts som jämförelsesort eftersom sortblandningen inte funnits med alla år. I tabell 4 redovisas ett femårsmedeltal för sorterna fördelat på länsnivå eftersom det förekommer skillnader inom det geografiskt rätt stora området. Och i tabell 5 redovisas bestånds- och kvalitetssegenskaper som ett femårsmedeltal för hela landet. En sortblandning har använts som mätarsort i försöken.

Område G. I området såddes två försök i Dalarna och ett försök i Hälsingland. Sätiden för samtliga försök var senare än normalt. I Dalarna såddes försöken den 19:e respektive den 28 maj medan försöket i Hälsingland såddes den 5 juni. En regnig period i slutet av maj medförde den sena sådden. Uppkomsten och etableringen blev fin i samtliga försök. Dock medförde sommarens varma och mycket torra väder att grödans utveckling blev svagare än normalt i försöken. I Hälsingland var torkan svårare än i Dalarna, regn kom när det började bli dags för skörd vilket också påverkade skördenivåerna negativt. Avkastningen blev därmed lägre än normalt. Sorternas stråstyrka har inte varit utsatt för speciellt stora prövningar under året eftersom bestånden varit ganska svaga.

Angreppen av bladfläcksvampar var låga i Hälsingland och något högre i Dalarna. Svampbehandlingen i försöken har i snitt gett skördeökningar på ca: 250-750 kg/ha, högst skördeökning fick sorterna Judit, Rolfi, Astoria och Mitja. I figur 1 redovisas effekterna av svampbehandlingen. I tabell 1 kan man utläsa att de nyare sorterna Mitja, Tipple och Mercada har haft högst avkastning det här året. Av marknadssorterna är det Gustav som haft högst avkastning följt av Minttu och Astoria. Sett på ett femårsmedeltal (tabell 3) så ligger Mitja på en hög avkastningsnivå, Otira som tidigare legat i topp backar. Av marknadssorterna ligger Gustav och Minttu högst i avkastning på femårsmedel. Re kyl och Barbro är i det närmaste jämbördiga varandra avkastningsmässing men Barbro mognar några dar tidigare än Re kyl. Av det tidigaste sortmaterialet så har den fyrradiga sorten Jyvå i år haft en bättre avkastning

än på femårsmedel. Den tidigt mognande sexradssorten Judit har det här året haft en mycket hög avkastning.

Område D, E. I de här områdena såddes två försök, ett i Östergötland och ett i Värmland. Båda försöken såddes kring den 10 maj. Odlingsförutsättningarna har inte varit de bästa under säsongen varför skördenivåerna inte orkat upp i några toppavkastningar. Men i Östergötland var snittskörden ändå ca 5900 kg/ha och i Värmland låg snittskörden i försöket på ca 4600 kg/ha. I de båda försöken har sorten Mitja toppat avkastningen vilket också kan se i tabell 2. Eftersom underlaget är litet är det svårt att dra några säkra slutsatser ett enskilt år. I tabell 3 redovisas femårsmedel för sorterna i området. I D-området har Mitja högst avkastning följt av marknadssorterna Gustav och Otira. Barbro når inte upp i avkastningsnivå med Re kyl i området. I E-området har sorten Gustav

Tabell 1. Korn. Avkastning 2006 område G (X o W-län). Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal

Sort		Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandning	kg/ha	3910	4290	4100
	Rel.tal	100	100	100
Mitja		116	118	117
Tipple*		119	114	116
Mercada		108	107	108
Gustav		106	107	106
Judit		100	108	104
Minttu		102	102	102
Astoria		98	101	100
Bor 98023		102	96	99
Jyvå		99	97	98
Barbro		100	97	98
Christina*		98	93	98
Re kyl		96	97	97
Maaren*		104	90	97
Otira		96	93	94
Makof*		83	98	91
Rolfi		86	94	90
Saana		87	86	87

*endast ett försök

överlägset högst avkastning följt av Astoria och Mitja, inte heller här når Barbro upp i nivå med Re kyl. I båda områdena har sexradssorten Judit en något högre avkastning än sexradssorten Rolfi. I figur 2 redovisas effekterna av svampbehandling som ett medeltal för de två försöken. Skördeökningarna har varit små till måttliga och varierar från ca: 0-300 kg/ha.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning av lika delar Otira, Annabell, Barke och Orthega. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlingssäker mätare med jämn avkastning mellan åren.

ASTORIA (PI) är ett malkorn från Frankrike med god avkastningsförmåga. Sorten har ett kort strå med god stråstyrka och mognar något sent. Astoria har ganska hög rymdvikt, medellåg tusenkornvikt och låg proteinhalt.

BARBRO (SW) är en tidigt mognande tvåradssort som är högvuxen och har ett något svagt strå. Sorten har hög tusenkornvikt och en hög proteinhalt. När inte riktigt upp i avkastningsnivå med Re kyl och Filippa men mognar något tidigare än dessa.

FILIPPA (SW) är en tidigt mognande och ganska lång tvåradssort. Stråstyrkan är god men stråbryts något. Mognar samtidigt med Re kyl och avkastningsnivån ligger strax under. Sorten har god tolerans mot låga pH-värde. Har hög rymdvikt och en stor kärna.

GUSTAV (SW) är en ny sort på marknaden. Har medelsen mognad, någon dag efter Otira, har uppvisat god avkastning i alla områden. Sorten är stråstyv med ett kort strå med liten tendens till stråbrytning, rymdvikten är medelhög.

JYVÄ (SSd) är en finsk fyrradig sort med tidig mognad, avkastningen är god med tanke på dess tidighet. Sorten är högvuxen med ganska god stråstyrka, rymdvikten är medelhög. Verkar ha ganska bra motståndskraft mot bladfläcksvampar.

JUDIT (SW) Sexradssort med tidig mognad, har avkastat bra med tanke på tidigheten, har provats under två år i området. Finns ännu inte på marknaden.

MINTTU (SW) är en ganska tidigt mognande sort som uppvisat hög avkastning, strået är medellångt och stråstyrkan god. Har något låg rymdvikt men en hög tusenkornvikt.

Tabell 2. Korn. Avkastning 2006 område D och E. Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal

Sort		Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandning	kg/ha	5495	5800	5650
	Rel.tal	100	100	100
Filippa*		103	104	103
Mitja		103	103	103
Re kyl		97	98	98
Minttu		96	95	95
Barbro		91	86	89
Kinnan*		81	84	82
Judit		84	80	82
Rolfi		77	77	77
Mercada*		80	72	76

*Endast ett försök

MITJA (SW) har provats under två år i området och har uppvisat mycket hög avkastning och har en tidig mognad. Strået är ganska långt och stråstyrkan god, rymdvikten är hög. Finns ännu inte på marknaden.

OTIRA (SW) är en fodersort med hög avkastningspotential och medelsen mognad. Sorten är medellång och stråstyv. Har hög tusenkornvikt men låg rymdvikt och medellåg proteinhalt. Sorten är nematodresistent. Har öppen blomning och därför något känslig för sot. Har också visat sig mottaglig för kornets bladfläcksjuka, är i övrigt en odlings-säker sort.

REKYL (SW) är en ganska högvuxen sort med bra stråstyrka för sin längd och liten tendens till stråbrytning. Rekyl har medeltidig mognad och avkastningsnivån något över Filippa. Har hög rymdvikt och ganska hög tusenkornvikt.

ROLFI (SW) är ett mycket tidigt mognande sexradskorn. Avkastningen är god med tanke på sortens tidighet. Rolfi har ett ganska svagt strå och stråbryts lätt i moget stadium. Ganska känslig för bladfläcksvampar och har låg rymdvikt.

SAANA (SSd) är en finsk tvåradssort med mycket god stråstyrka. Avkastningen har varierat och sorten verkar trivas bäst under nederbördsrika förhållanden. Sorten har medelhög rymdvikt och hög tusenkornvikt. Har uppvisat god motståndskraft mot bladfläcksvampar.

Övriga

Nyare sorter som provades för första året i området.

MAAREN (SW), LP MERCADA (SW), BOR 98023 (Ssd), TIPPLE (PL), CHRISTINA (SW), MAKOF (SW).

Tabell 3. Korn. Avkastning områdesvis, årsvis och femårsmedeltal 2002-2006

Sort/årtal		D-omr.*	E-omr.*	G-området			
		2002-2006	2002-2006	2004	2005	2006	2002-2006
Otira**	kg/ha	6880	5440	5260	5730	3860	4950
	Rel.tal	100	100	100	100	100	100
Astoria			105	100	88	106	98
Barbro		92	92	94	82	104	94
Filippa		93		95	84		93
Gustav			112		91	113	103
Judit		88	88		86	110	98
Jyvä				99	67	104	89
Minttu		102	99	104	89	108	102
Mitja		104	104		98	124	111
Rekyl		97	97	98	88	103	95
Rolfi		87	85	94	72	96	87
Saana		89	98	89	72	92	85
Sortblandning		100	102		94	106	101

*Få försök varför inga årsvisa avkastningar redovisas.

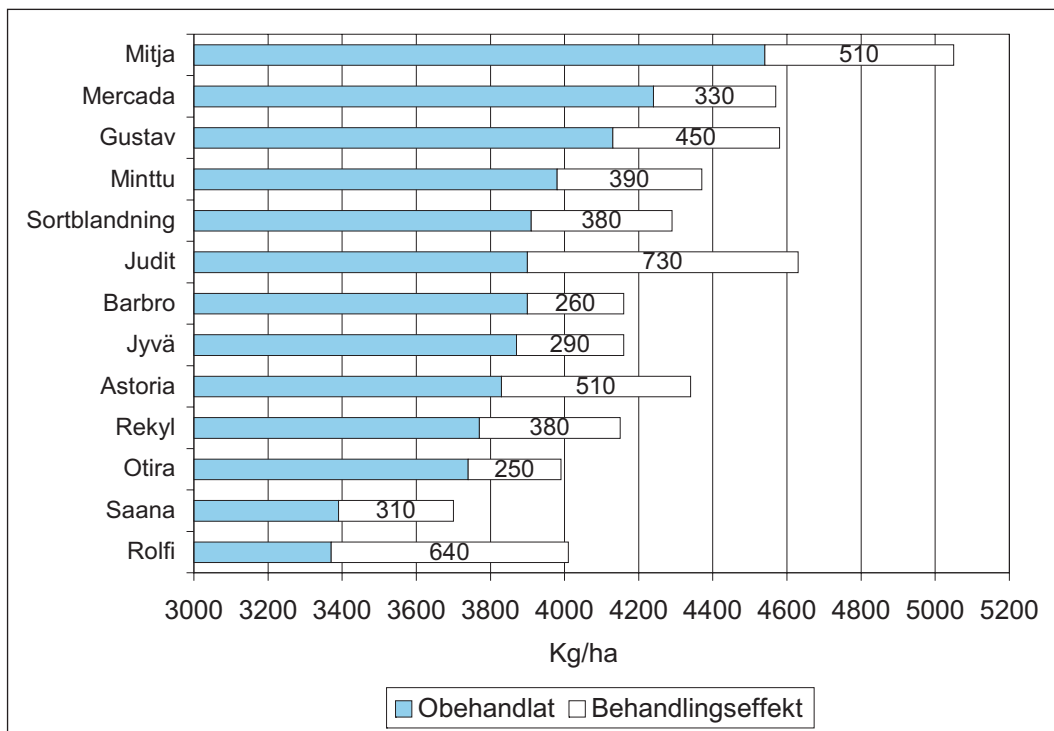
**Otira har använts som jämförelsesort p.g.a det breda underlaget för sorten.

Tabell 4. Korn. Femårsmedeltal år 2002-2006 redovisade länsvis

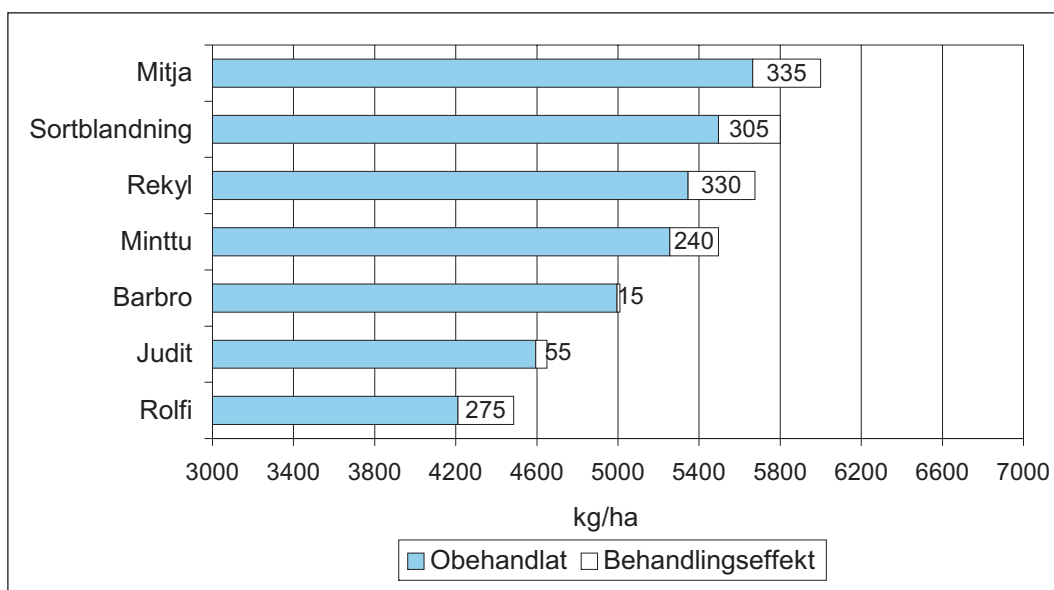
Sort		E-län	S-län	W-län	X-län
Sortblandning	kg/ha	6880	5560	4710	5270
	Rel.tal	100	100	100	100
Astoria			103	93	101
Barbro		92	91	92	94
Filippa		93		92	93
Gustav			109	103	99
Judit		88	86	98	97
Jyvä				87	89
Minttu		102	96	99	103
Mitja		104	102	109	113
Otira		100	98	97	101
Rekyl		97	94	95	93
Rolfi		87	83	85	88
Saana		89	96	84	84

Tabell 5. Korn. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedeltal från hela landet 2002-2006

	Strå- styrka %	Strå- brytning %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gr	Protein % av ts
Sortblandning	84	9	69	103	673	48,5	11,7
Astoria	83	10	64	103	680	45,2	11,4
Barbro	69	21	77	98	673	49,6	13,0
Filippa	81	16	71	100	685	53,0	13,2
Gustav	87	8	60	101	674	46,8	11,5
Judit	78	32	74	95	653	39,8	11,9
Jyvä	78	22	75	97	671	41,8	11,9
Minttu	88	11	65	100	662	51,8	12,0
Mitja	81	12	71	99	691	48,0	11,8
Otira	82	13	66	101	654	49,5	11,5
Rekyl	80	10	71	100	690	48,2	12,9
Rolfi	70	53	71	95	636	40,0	12,1
Saana	88	9	66	100	665	48,0	12,4

Figur 1. Behandlingseffekt i vårkorn 3 försök i område G 2006.

Figur 2. Behandlingseffekt i vårkorn 2 försök i område D,E 2006.